

Ode aan Veronica Pelicaric

Op de bijzondere datum van 22-02-2022 overleed Veronica Palicaric, met wie ik de 'studiegids' Engaging Nonviolence Activating Nonviolent Change for Our Lives and Our World schreef.

In november 2014 begonnen we aan een aantal Skype gesprekken waarin ze met mij het workshopboek Engage zou behandelen. “I will be delighted to coach you in the process. It will be fun for both of us,” schreef ze. En zo was het. De 8 gesprekken werden uitgebreid naar 14, zodat we iedere sessie bespraken. En daarbij hadden we ook persoonlijke gesprekken over geweldloosheid. We hadden een erg goede klik en bleven in contact.

Na 1,5 jaar stelde ik haar voor om Engage te herschrijven. Ik had een aantal ideeën hoe het meer relevant kon worden gemaakt voor internationaal gebruik en wat interactiever kon worden. De zekerheid dat ik dit samen met haar wilde doen kwam door een interview dat ze me stuurde over haar leven.

Veronica groeide op in Argentinië, en maakte de oorlog van de jaren '70 en '80 van dichtbij mee. Dat terwijl haar ouders gevlucht waren voor geweld uit Kroatië. Ze werd een praktiserende boeddhist, woonde twee jaar in een Ashram in Brazilië en langere tijd in India. Daarna studeerde ze psychologie in de VS, maar verhuisde uiteindelijk naar Montreal in Canada, waar ze meer dan 30 jaar bleef wonen.

In Canada werkte ze voor een “blijf van mijn lijf huis” en kreeg op den duur last van insomnia (slaapgebrek). Toen kwam het boek “From Violence to Wholeness” (van geweld naar heelheid) op haar pad. Het gaf haar de hoop die ze was kwijt geraakt. En zo schreef ze in 1999 naar Ken Butigan, auteur van het boek, of ze het boek mocht vertalen naar het Frans. Dat was het begin van Veronica's “lange en krachtige pelgrimage” bij de Amerikaanse organisatie Pace e Bene, zo schrijft Ken.

Ze leidde workshops in Venezuela die de chavistas en anti-chavistas samen brachten en hen leerde om hun verschillen oplossen. Samen met Laura Slattery en Leonardo Vilchis deed ze workshops in de oorlogszones van Colombia tijdens de burgeroorlog. Deelnemers aan de training moesten vele uren reizen en talloze militaire wegversperringen doorkruisen en vele nachten hoorden ze geweerschoten. Vloeiend in het Spaans leidde ze trainingen in Argentinië, Peru, Haïti, Trinidad en Tobago, en Zuid Mexico, waaronder vele programma's in Oaxaca, waar ze met lokale bewegingen werkte tegen de arbeidspraktijken van multinationale bedrijven. Maar ze reisde ook naar Groot-Brittannië en Australië voor trainingen.

Kortom: een zeer ervaren trainster! Daarnaast ook een levendige persoon met natuurlijk veel verhalen, een hartelijke lach en een interesse in psychologie, astrologie en het mystieke. Ze overwoog zelfs om samen met mij naar Palestina te gaan. Maar uiteindelijk besloot ze dat ze de laatste jaren toch wel vermoeider raakte van het reizen dan voorheen. Hoewel, zo vertelde ze me in een ander gesprek, “ik ben geen oude vrouw zoals de maatschappij dat ziet!” Daar moest ik om lachen: ze leek me inderdaad vaak iemand van begin dertig, zoals ik.

In juli 2019 kreeg ik eindelijk de kans om haar te ontmoeten. Samen met Pace e Bene reisde ze naar Italië voor een pelgrimage naar Assisi, de geboorteplaats van de Heilige Franciscus. En na een kort familiebezoek in Kroatië kwam ze een paar dagen naar Den Haag, waar we samen een Airbnb huurden. We liepen naar elkaar toe op het perron toen ze de trein uitstapte en omhelsden elkaar. “Now, that was a moment!” jubelde Veronica. Deze uitspraak verraste me, maar ze had natuurlijk gelijk: na zo veel gesprekken online was dit de eerste keer dat we elkaar konden aanraken. En als een Zen boeddhist wist ze zo'n moment te waarderen. Voor een klein groepje deden we twee workshops en we ontmoetten twee mensen uit andere vredesorganisaties, in de hoop dat ze ons boek zouden helpen promoten. En de rest van de tijd gebruikten we om elkaar nog beter te leren kennen natuurlijk.

Drager van Licht

Tijdens een lunch vertelde ze me dat ze erg veel pijn had in haar arm en dat er iets niet goed was. Eenmaal terug in Montreal ging ze naar het ziekenhuis. In september vertelde ze me het vernietigende nieuws: ze had borstkanker. Het was na vijf jaar terug gekomen. Ze wilde geen chemotherapie dit keer, want dat was vreselijk geweest voor haar. Daarop volgde een spirituele reis

waarop ze van alles uitprobeerde. Ik moedigde haar aan, voelde me vaak hoopvol en dan weer vol zorgen en verdriet.

Toen de pandemie begon was dit moeilijk voor haar en na een tijdje weigerde ze om een geïsoleerd leven te leiden. Ze richtte al haar energie op beter worden en op haar werk. Dit was het ideale moment om online trainingen aan te bieden, want iedereen zat thuis. Zo trainde ze duizenden mensen via internet, want elke week waren er meerdere groepsbijeenkomsten. Ook haalde ze meerdere jonge vrouwen bij Pace e Bene en organiseerde ze een online muziekfestival met intermezzo's over geweldloosheid door iedere collega.

Eind januari vertelde ze me dat de kanker zich ernstig had verspreid en ze niet lang meer zou leven. Op 20 februari kreeg ik een email van haar collega Rivera dat ze met Covid in het ziekenhuis lag.

Toen ik haar belde kon ze moeilijk praten omdat ademen lastig ging. De dag daarna kreeg ik haar gelukkig nog te spreken. Ze vertelde me dat ze had besloten om die avond te beginnen aan haar reis. Haar lichaam zou voor altijd gaan slapen. Maar haar geest, die leeft voort, in ieder geval in de mooie herinneringen die ze mij en vele anderen heeft gegeven.

Veronica was geboren op 13-12-1946, de dag van Sint Lucia. Ze vond het geweldig om met deze iconische figuur verbonden te zijn: de drager van het licht in de duisternis. En dat is wat ze met haar leven heeft kunnen doen: het uitstralen van verlichting en de 'zielskracht' van geweldloosheid.

Haar podcasts '[*The Soul of Nonviolence*](#)' zijn nog steeds te beluisteren via de Pace e Bene website.

